

JACOBUS VAN DRIE WOONDE IN BILTHOVEN MET EEN GEIT IN HUIS

Koos Kolenbrander

Met een geit in huis wonen doet denken aan de Zweedse tv-serie Pippi Langkous. Dit kwam in de jaren twintig van de vorige eeuw in onze omgeving ook voor. Bij Pippi Langkous was het voor de gezelligheid, in Bilthoven-Noord was het destijds noodzaak. Een geit was immers 'de koe van de arme lui'. Tijdens een onderzoek naar de herkomst van de Groenekanse familie Stuivenberg stuitte wij op de familie Van Drie die vanaf 1906 in een 'Heidewoning' woonde. Het huisje stond op het grondgebied waar later de villawijk Bilthoven-Noord werd gebouwd. Bij nader informeren bleek, dat het huisje nog bestaat en smaakvol is ingepast bij de bouw van de villa De Eendenhof aan de Frans Halslaan 17. Deze behouden gebleven 'Heidewoning' kan nu wel eens het oudste bouwwerk van Bilthoven-Noord zijn.

*Een schilderij van het huisje gemaakt door Lotte Mayer
Foto: Geurt van Kouterik*

Nederlands-Indië. In 1903 kwam hij na twaalf jaar weer naar Nederland. Jacobus kwam als daggelder in dienst van de familie Van Boetzelaer in de Bilt. Hij ontmoette Johanna G. Stuivenberg, geboren in 1885 in Blauwkapel. Jacobus en Johanna trouwden in 1906 en gingen in een heidewoning op de Gezichtslaan (toen nr. 3) wonen.

Jacobus van Drie werd in 1867 in Hoogland bij Amersfoort geboren. Met twee van zijn broers vertrok hij in 1891 als soldaat naar Atjeh in

Wonen in de vrije natuur

Het grondgebied van De Bilt ten noorden van de spoorlijn Utrecht - Amersfoort bestond rond de vorige eeuwwisseling nog uit heide en bossen. Het was in bezit van vier families: Van Boetzelaer van Santwijck, Van Boetzelaer van Eyckestein, De Jong Schouwenburg en Bosch van Drakenstein. Mede door het station aan genoemde spoorlijn raakten mensen geïnteresseerd om in deze vrije natuur te wonen. Enkele bouwmaatschappijen zagen er wel brood in en kochten grond van de genoemde families. Ook werden villadorpen in het gebied gepland. De heer drs. T.J. Twijnstra, directeur van U. Twijnstra's Oliefabrieken, kocht in 1927 van de Bouw- en Bouwgrond Maatschappij Nieuw Drakensteijn een perceel grond aan de Frans Halslaan. In 1917 waren al voorwaarden gesteld, waaraan de toekomstige eigenaren van percelen in het toekomstig villapark zich moesten houden. Op de percelen mochten geen arbeiderswoningen, fabrieken of andere inrichtingen als bedoeld in de hinderwet worden gebouwd. Ook mocht het villapark niet de naam 'Eijckenstein' krijgen. In 1928 kocht de heer Twijnstra een tweede

perceel grond, westelijk gelegen van het eerder gekochte perceel. Dit stuk kocht hij van de gemeente De Bilt. Deze gemeente had dit perceel, deel uitmakend van Het Heidepark, eerder aangekocht 'ter bewaring van het natuurschoon'. Op dit laatste door de heer Twijnstra aangekochte perceel stond de heidewoning waarin de familie Van Drie woonde. De heer Twijnstra bezat na de laatste aankoop ruim anderhalve hectare grond, waarop hij in 1928 zijn villa De Peppelhof liet bouwen.

Villa's en daggelderhuisjes

Voordat de villa's in het Heidepark en omgeving werden gebouwd, deed de grond soms dienst als oefenterrein voor de in het Utrechtse gelegerde Veldartillerie en werden er de eerste luchtvaartexperimenten gehouden. Verspreid over het terrein stonden nog een paar andere daglonershuisjes, die na verloop van tijd allemaal zijn verdwenen. Nadat de heer Twijnstra het perceel grond met het huisje had gekocht, is het gezin Van Drie verhuisd naar de Leijenseweg 36. In het huisje hebben na het vertrek van Van Drie achtereenvolgens gewoond: de tuinman van de heer Twijnstra, Jan Christiaanse,

Jacobus van Drie woonde in Bilthoven

Een gedeelte van een provinciale kadastrale kaart uit 1876. Het linkerdeel van perceel 60 omvat de Champignonhoeve (Kees Boekelaan 8) waartoe ook het Vlinderhuisje (nr. 348) behoort. De Van Ooyen Steeg heet nu de Kees Boekelaan. De Dwarsweg is nog aanwezig, zij het deels hernoemd naar de Jan Steenlaan. Het huisje Van Drie is omcirkeld en ongenummerd.

en van 1935 tot 1945 de voor de oudere Bilthovenaren bekende Mini van Eijck, onderwijzeres verbonden aan de Montessorischool aan het Rembrandtplein. Hierna wordt het huisje steeds bewoond door familieleden Twijnstra. Hoewel het 69 jaar geleden is dat Jacobus van Drie het huisje aan de Frans Halslaan verliet, zijn de herinneringen van anderen aan hem alsof hij er gisteren nog woonde. Wat nu de Kees Boekelaan is, heette vroeger de Van Ooijen Steeg en daarvoor de Kersensteeg. Ouderen herinneren zich dat Jacobus van Drie de oude Kersensteeg dagelijks afliep richting Groenekan om bij boer Van der Grift op het land te werken.

Jobanna en Jacobus van Drie op oudere leeftijd met de kinderen.

Jacobus wordt herinnerd als een potige kerel. Hij at dagelijks een flink stuk gerookt spek dat hij in repen sneed en als een haring achterover sloeg. Na de

Tweede wereldoorlog gingen enkele Groenekanse jongens naar Nederlands-Indië om dit land te verdedigen. Jacobus riep ze vanaf het bouwland waarop hij bieten zat te dunnen toe: „Gaan jullie net zoals ik ook een Willemsorde halen in de Oost?” Een van zijn dochters is getrouwd met de bekende Biltse kapper Hofland. De familie Van Drie is later van de Leijenseweg naar de Lathyrusstraat in De Bilt verhuisd. Tot op hoge leeftijd heeft Jacobus bij de boeren gewerkt. In 1950 is hij overleden.

In 1968 heeft een dochter van de heer Twijnstra, de psycholoog mevrouw drs. L. de Court Onderwater-Twijnstra, Ph.D., de villa De Eendenhof laten bouwen op het terrein voor het huisje waarin familie Van Drie woonde. Het huisje is gespaard gebleven en verbonden met de villa. De naam De Eendenhof voor de villa is gekozen omdat er drie zwarte duikeleendjes in het familiewapen van De Court Onderwater voorkomen.

In week 16 van 2004 is helaas zowel de villa als het huisje van Van Drie met alle andere opstallen en getimmerten gesloopt om ruimte maken voor een nieuwbouwproject. (red.)

Het vlinderhuisje

Op het terrein van de huidige Champignonhoeve aan de Kees Boekelaan 8, aan de andere zijde van de Kersensteeg en naast de begraafplaats Den en Rust, stond nog een daggeldershuisje. Hier woonde Jan Termaten met zijn gezin, familie van Johanna Stuivenberg, de vrouw van Jacobus van Drie. Jan werkte ook als dagarbeider bij Van Boetzelaar. Twee van de kinderen van Jan Termaten, Hendrik en Mina, hebben nog

lang in het huisje gewoond, waarna dr. Horrius de Haas, biologieleeraar van de Kees Boekeschool, het huisje gebruikte. Horrius had een collectie opgezette vlinders in het huisje, waardoor het de naam 'Het Vlinderhuisje' kreeg. Ook dit huisje is inmiddels een aantal jaren geleden gesloopt, omdat het in een zeer slechte staat van onderhoud verkeerde, en vervangen door een vrijstaand nieuwbouw woonhuis. (red.)

De achterzijde van de Villa De Eendenhof met rechts het gespaard gebleven huisje van Van Drie.